

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๗๕๔ / ๒๕๔๗

ศาลฎีกา

วันที่ ๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ความแพ่ง

ระหว่าง

นางกรองทิพย์ ทิศายุกตะ

โจทก์

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการประปานครหลวง จำกัด

จำเลย

เรื่อง

คดีแรงงาน

จำเลย

อุทธรณ์คัดค้าน

คำพิพากษา

ศาลแรงงานกลาง

ลงวันที่

๘

เดือน

กันยายน

พุทธศักราช

๒๕๔๕

ศาลฎีกา

รับวันที่

๓

เดือน

มกราคม

พุทธศักราช

๒๕๔๖

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ จำเลยจ้างโจทก์ทำงาน เป็นลูกจ้าง ตำแหน่งสุดท้ายรองผู้จัดการบัญชีและสินเชื่อ ค่าจ้างอัตราสุดท้ายเดือนละ ๓๖,๒๐๐ บาท โดยมีข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างว่าจำเลยจะจัดสรรค่าไรจ่ายเป็น เงินโบนัสให้แก่โจทก์ทุกปี และหากโจทก์ทำงานติดต่อกันเกิน ๕ ปี เมื่อลาออกจำเลย จะจ่ายเงินบำเหน็จให้เท่ากับเงินเดือนอัตราสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน ต่อมาวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โจทก์ได้ลาออกจากงานและจำเลยได้อนุมัติให้โจทก์ลาออกแล้ว โจทก์จึงมีอายุการทำงาน ๒๖ ปี ๘ เดือน ๑๖ วัน และมีเวลาทำงานในปี ๒๕๔๔ ติดต่อกันเกิน ๙ เดือน มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จจำนวน ๙๗๗,๔๐๐ บาท กับเงินโบนัสอีก ๔ เท่า ของเงินเดือนค่าจ้างอัตราสุดท้ายคิดเป็นเงิน ๑๔๔,๔๐๐ บาท รวมเป็น ๑,๑๒๒,๒๐๐ บาท ซึ่งจำเลยจะต้องจ่ายให้โจทก์ทันทีที่โจทก์พ้นจากการเป็นลูกจ้างแต่จำเลยไม่ชำระ โจทก์ ขอคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่จำเลยต้องชำระถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๔๑,๑๔๗.๒๔ บาท ขอให้บังคับจำเลยจ่ายเงิน บำเหน็จ เงินโบนัสและดอกเบี้ยรวมเป็นเงิน ๑,๑๖๓,๓๔๗.๒๔ บาท

จำเลยให้การว่า เหตุที่จำเลยไม่จ่ายเงินบำเหน็จให้โจทก์ทันทีเป็นเพราะ

- ๓ -

ในปี ๒๕๕๒ โจทก์ประพฤติดีชอบ บกพร่องต่อหน้าที่และไม่รักษามลประโยชน์ของจำเลย โดยโจทก์รับค่าชดเชยกู้ยืมเงินของสมาชิกที่นำเอกสารการประเมินราคาที่ดินงานองประกันหนึ่งปลอมมาแสดง ทำให้คณะกรรมการดำเนินการสำคัญผิดอนุมัติให้สมาชิกดังกล่าวกู้ยืมเงิน ไปสูงกว่าหลักประกัน ๑๑ ราย และสมาชิกอื่นบางคนทักท้วงการกระทำของโจทก์ คณะกรรมการดำเนินการจึงระงับการจ่ายเงินบำเหน็จและนำเรื่องเข้าที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โจทก์จึงไม่มีสิทธิติดต่อกับเงินบำเหน็จ การจ่ายเงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่คนใดหรือไม่เป็นอำนาจของจำเลยที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม โจทก์ปฏิบัติงานบกพร่องและมีส่วนร่วมในการใช้เอกสารการประเมินราคาที่ดินงานองปลอม จำเลยจึงพิจารณาไม่จ่ายเงินโบนัสให้แก่โจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินโบนัส ขอให้ยกฟ้อง

วันนัดพิจารณาและสืบพยานโจทก์ โจทก์แถลงว่าโจทก์ได้รับเงินบำเหน็จจำนวนตามคำฟ้องจากจำเลยครบถ้วนแล้ว ไม่ตั้งใจเรียกร้องเงินบำเหน็จจากจำเลยต่อไป ศาลแรงงานกลางพิจารณาประเด็นอื่นแล้วฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า โจทก์ทำงานเป็นลูกจ้างจำเลยเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ครั้งสุดท้ายดำรงตำแหน่งรองผู้จัดการ

- ๔ -

บัญชีและสิ้นเชื่อ ได้รับค่าจ้างเดือนละ ๓๖,๒๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔
โจทก์ได้ลาออกจากงาน จึงมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จเมื่อออกจากงานตามระเบียบว่าด้วย
เจ้าหน้าที่สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ เอกสารหมาย จ.๔ ข้อ ๓๐ เท่ากับเงินเดือนครั้งสุดท้าย
คูณด้วยจำนวนปีที่ทำงานคิดเป็นเงิน ๙๗๗,๔๐๐ บาท ระเบียบดังกล่าวระบุแต่เพียงว่าโจทก์
มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จเมื่อออกจากงาน มิได้ระบุว่าจำเลยจะต้องจ่ายให้โจทก์ทันทีที่โจทก์ออก
จากงานและไม่ใช้หนี้ที่ได้กำหนดเวลาชำระกันไว้แน่นอน ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยผิดนัดตั้งแต่
วันที่โจทก์ลาออก โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระหนี้ดังกล่าวภายในกำหนด ๕ วัน
ตามเอกสารหมาย จ.๑๐ จำเลยได้รับหนังสือทวงถามแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๕
ต้องชำระหนี้ภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ แต่จำเลยไม่ชำระจึงตกเป็นผู้ผิดนัด
โจทก์จึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันผิดนัดจนถึง
วันฟ้องคิดเป็นเงิน ๓,๒๑๓.๓๗ บาท ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงจากการสอบสวนของคณะกรรมการ
สอบสวนของจำเลยว่าโจทก์มีส่วนร่วมในการปลอมเอกสารการประเมินราคาที่ดินจำนองประกันหนี้
และไม่ปรากฏว่าโจทก์ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องเป็นนิจ ข้อบังคับของจำเลย พ.ศ. ๒๕๔๖

- ๔ -

ข้อ ๓๗ (๓) เพียงแต่ให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเป็นเงินโบนัสแก่เจ้าหน้าที่
ของจำเลยในอัตราใดเท่านั้น มิได้ให้อำนาจที่จะพิจารณาว่าจะจ่ายเงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่
คนใดหรือไม่ เพียงใด อำนาจดังกล่าวเป็นของคณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วย
เจ้าหน้าที่สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เอกสารหมาย จ.๔ ข้อ ๒๘ และ ๒๙ ซึ่งระบุให้
คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินโบนัสที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ทำงาน
ติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๔ เดือน ตามส่วนแห่งอัตราเงินเดือนของแต่ละคน แต่อย่างสูง
ต้องไม่เกิน ๕ เท่า ของเงินเดือนเดือนสุดท้ายของปีบัญชีนั้น และคณะกรรมการดำเนินการ
อาจพิจารณาไม่จ่ายเงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดหรือบกพร่องอยู่เป็นนิจได้
ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเสนอให้จ่ายเงินโบนัสแก่เจ้าหน้าที่ทุกคน โจทก์จึงชอบ
ที่จะได้รับเงินโบนัส การที่โจทก์ซึ่งไม่มีหน้าที่รับค่าชอกุยมเงินเป็นผู้รับค่าชอกุยมเงินของ
สมาชิก จัดทำนิติกรรมและจ่ายเงินที่ชอกุยมให้แก่สมาชิกผู้ชอกุยม ๑๑ ราย ซึ่งนำไปประเมิน
ราคาที่ดินปลอมมาแสดงประกอบค่าชอกุยมโดยโจทก์มิได้มีส่วนร่วมในการปลอมแปลง ยังถือ
ไม่ได้ว่าโจทก์ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอยู่เป็นนิจ คณะกรรมการดำเนินการจึงต้องพิจารณาจ่าย
เงินโบนัสให้แก่โจทก์เหมือนกับเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเสนอให้

- ๖ -

จ่ายเงินโบนัสแก่เจ้าหน้าที่ทุกคนในอัตรา ๔ เท่า ของเงินเดือน แต่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้
 จ่ายในอัตรา ๓ เท่า ของเงินเดือน โจทก์จึงชอบที่จะได้รับเงินโบนัสในอัตราดังกล่าว
 คิดเป็นเงิน ๑๐๘,๖๐๐ บาท แม้ที่ประชุมใหญ่จะมีมติไม่จ่ายเงินโบนัสให้แก่โจทก์มติดังกล่าวก็เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระเงินโบนัสแล้ว
 เช่นเดียวกับเงินบำเหน็จตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐ แต่จำเลยไม่ชำระจึงตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕ โจทก์จึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดในอัตราเดียวกับ
 ดอกเบี้ยเงินบำเหน็จได้จนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๓๕๗.๐๕ บาท พิพากษาให้จำเลยชำระ
 ดอกเบี้ยของเงินบำเหน็จจำนวน ๓,๒๑๓.๓๗ บาท กับชำระเงินโบนัสจำนวน ๑๐๘,๖๐๐ บาท
 และดอกเบี้ยของเงินโบนัสอีก ๓๕๗.๐๕ บาท แก่โจทก์ ค่าขออื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ที่จำเลย

อุทธรณ์ว่า อำนาจในการบริหารกิจการที่แท้จริงรวมทั้งการพิจารณาการจ่ายเงินบำเหน็จและ
 เงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่คนใดหรือไม่เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ ตามข้อบังคับของ
 จำเลย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๕๕ ที่ว่าที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหา

115

- ๗ -

ทุกเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกิจการของจำเลย ซึ่งรวมทั้ง (๓) การพิจารณาอนุมัติงบดุลและ
การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของจำเลย โจทก์ประพุดติมิชอบเกี่ยวกับการเงินและสินเชื่อ
ทั้งสมาชิกส่วนหนึ่งทั้งท้วง คณะกรรมการดำเนินการจึงนำเสนอให้ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี
ครั้งที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ พิจารณา เมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้จ่ายเงินบำเหน็จให้แก่
โจทก์ จำเลยก็ชำระเงินดังกล่าวให้โจทก์ทันทีเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จำเลยจึง
ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยของเงินบำเหน็จ ส่วนเงินโบนัสส่วนที่ประชุมใหญ่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์
๒๕๔๕ มีมติไม่จ่ายให้แก่โจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินโบนัส และสิทธิได้รับเงินโบนัส
จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาลงมติแล้ว ขณะโจทก์ท้วงถามที่ประชุมใหญ่ยังมิได้
พิจารณาลงมติ สิทธิของโจทก์ยังไม่เกิด จำเลยจึงไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยในช่วงก่อนการประชุมใหญ่
ดังกล่าว เห็นว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ และข้อบังคับของจำเลย
พ.ศ. ๒๕๔๒ เอกสารหมาย ล.๑ ข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง ต่างบังคับให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
ของสหกรณ์เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของกำไรสุทธิ และจัดสรรเป็นค่าบำรุง-
สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละ ๕ ของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด ส่วนที่เหลือจากการจัดสรรดังกล่าวให้

- ๘ -

ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจนำไปจัดสรรอย่างอื่นได้ภายใต้ข้อบังคับหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ตามวรรคสอง
ข้อบังคับหรือเงื่อนไขในการจัดสรรดังกล่าวประการหนึ่งก็คือการจัดสรรจ่ายเป็นเงินโบนัสให้แก่
กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามความใน (๓) ซึ่งบังคับว่าต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐
ของกำไรสุทธิ อันเป็นการกำหนดกรอบอัตราหรือจำนวนสูงสุดของกำไรสุทธิซึ่งที่ประชุมใหญ่
สามารถจะนำมาจัดสรรเป็นเงินโบนัสได้เท่านั้น บทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าวมิได้กำหนด
เป็นจำนวนที่แน่นอนไว้ ความในข้อบังคับของจำเลย พ.ศ. ๒๕๔๒ เอกสารหมายเลข ๑
ข้อ ๔๙ (๓) ที่ว่าที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบดุลและจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
ของจำเลย ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรกำไรสุทธิจ่ายเป็นเงินโบนัสให้แก่กรรมการและเจ้าหน้าที่
จึงหมายถึงอำนาจในการพิจารณากำหนดจำนวนของกำไรสุทธิที่จะนำมาจัดสรรจ่ายเป็นเงินโบนัส
มิได้รวมถึงอำนาจในการพิจารณาว่าจะจ่ายเงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่คนใด เพียงใด หรือไม่
ด้วยแต่อย่างใด อำนาจในการพิจารณากำหนดจำนวนเงินโบนัสที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่แต่ละคน
เป็นจำนวนเท่าไร หรือไม่ เป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ
ว่าด้วยเจ้าหน้าที่สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ เอกสารหมายเลข ๔ ข้อ ๒๔ วรรคสอง ที่ทำให้
คณะกรรมการดำเนินการกำหนดเงินโบนัสที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ของจำเลยนั้นตามส่วนแห่งอัตรา

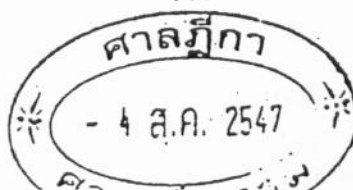

- ๙ -

เงินเดือนของแต่ละคน แต่อย่างสูงต้องไม่เกิน ๔ เท่า ของเงินเดือนซึ่งได้รับในเดือนสุดท้าย
ของปีทางบัญชีนั้น ๆ และข้อ ๒๙ ที่ว่าคณะกรรมการดำเนินการอาจไม่จ่ายเงินโบนัสไม่ว่า
ทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่เจ้าหน้าที่ของจำเลยคนใดก็ได้หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่คนนั้นปฏิบัติ
หน้าที่ผิดพลาดหรือบกพร่องอยู่เป็นนิจ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะกรรมการดำเนินการ
ให้จ่ายเงินโบนัสให้แก่เจ้าหน้าที่ของจำเลยทุกคนในอัตรา ๔ เท่า ของเงินเดือน ที่ประชุมใหญ่
จึงไม่อาจมีมติเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินโบนัสให้เป็นอย่างอื่นได้ โจทก์
จึงมีสิทธิได้รับเงินโบนัสหลังจากที่ประชุมใหญ่มีมติจัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินโบนัสเจ้าหน้าที่
โดยกำหนดเป็นอัตรา ๓ เท่า ของเงินเดือนในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ แล้ว
แต่โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันก่อนที่ประชุมใหญ่มีมติ สิทธิ
ได้รับเงินโบนัสของโจทก์ยังไม่เกิดขึ้น โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอัน
เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นว่ากล่าวศาลฎีกาก็มี
อำนาจวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๔๖
ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๑

ส่วนเรื่องดอกเบี้ยของเงินบำเหน็จ เห็นว่า ระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่สหกรณ์

118

- ๑๐ -

พ.ศ. ๒๕๔๐ เอกสารหมาย จ.๕ ของจำเลยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการได้รับเงินบำเหน็จไว้เป็นการแน่นอนตามความในข้อ ๓๐ ซึ่งสรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่คนใดทำงานด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จเมื่อพ้นจากตำแหน่ง เพราะการตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ เกษียณอายุ และการเลิกจ้าง จำนวนเท่ากับเงินเดือนครั้งสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน ที่ประชุมใหญ่จึงไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่าโจทก์มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จหรือไม่ โจทก์จะมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จหรือไม่อย่างไรย่อมเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่สภครณ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ เอกสารหมาย จ.๕ ข้อ ๓๐ การวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่จึงไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของโจทก์ ไม่ทำให้จำเลยยังไม่ตกเป็นผู้มีผิดจนกว่าที่ประชุมใหญ่จะได้พิจารณาวินิจฉัย ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าโจทก์มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จเมื่อออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่สภครณ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ เอกสารหมาย จ.๕ ข้อ ๓๐ เป็นเงินจำนวน ๕๗๗,๕๐๐ บาท ตามที่โจทก์ฟ้อง และโจทก์ได้ทวงถามโดยบอกกล่าวล่วงหน้าให้จำเลยชำระภายในกำหนด ๕ วัน ซึ่งจำเลยได้รับแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมาย จ.๑๐ แต่จำเลยไม่ชำระ จำเลยจึงตกเป็นผู้มีผิด และต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ อุทธรณ์ของ

- ๑๑ -

จำเลยในส่วนดอกเบี้ยเงินบำเหน็จฝังไม้ขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอในส่วนเงินโบนัสและดอกเบี้ยของเงินโบนัส

เสียด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลแรงงานกลาง.

นายจรัส พวงมณี

นางอรพินท์ เศรษฐมานิต

นายสมชัย จิงประเสริฐ

